

k tomu, že i jiní věřitelé přihlásili své solidární pohledávky proti oběma dlužníkům — bylo potvrzení vyrovnání podle § 58 čís. 1 vyr. ř. odeprítí. (Srovnej i rozhodnutí čís. 3036 sb. n. s.).

Čís. 11826.

Vnucený správce jest ve sporu jím vedeném sám stranou v procesním pojmu strany, není však, an se výsledek sporu nedotýká jeho hmotného práva, stranou v pojmu materiálním. Vnucený správce jest orgánem veřejným, jsa k úkonům se správou nemovitostí spojeným oprávněn mocí zákona, jeho objem oprávnění nemůže býti změněn vůlí účastníků.

Podpis vnuceného správce na směnce jako výstavce není jeho podpisem jako zástupce dlužníka, nýbrž podpisem samostatným, vlastním, vyplývajícím z moci jeho úřadu jako vnuceného správce. Nevadí, že vnucený správce při svém podpisu na směnce nepřipojil vlastnoručně slova »vnucený správce«.

(Rozh. ze dne 8. července 1932, Rv II 432/32.)

Na velkostatek Č., náleževší ke svěřenskému jmění, byla roku 1923 zahájená svěřenským soudem vnucená správa, jež dosud nebyla zrušena. Na směnce, o niž tu jde, bylo razítko: »Správa velkostatku v Č.«; jako výstavce byl podepsán Karel B., jenž byl vnuceným správcem velkostatku Č. Ve směnečném sporu, o nějž tu jde, vystupoval jako žalobce Karel B. jako vnucený správce velkostatku Č. Procesní soud své stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Důvody: Neobstojí námitka nedostatku podstatné náležitosti podle § 3 čís. 5 směn. zák. Tento předpis žádá jen jako formální náležitost pro platnost cizí směnky »podpis výstavců jménem nebo firmou«, takže nezáleží na tom, zda podpisy jsou pravé, či falešné, zda osoby ty jsou směnečně způsobilé, či nikoliv, zda vůbec existují. Na směnce, o niž tu jde, jsou pod textem podpisy jmen fyzických osob: »František S.« a »Karel B.«. Ovšem razítko natištěné oznámením »Správa velkostatku Č.« nevyhovuje předpisu § 3 čís. 5 směn. zák. Podpisy jmen osob fyzických shora zmíněné však zcela stačí a tím jest formálně vyhověno požadavku § 3 čís. 5 směn. zák., při čemž, jakž uvedeno, není třeba zkoumati, zda je dotyčná osoba směnečně způsobilá čili nic. Není ani namítáno, že jména ta nepodepsaly ony osoby vlastnoručně. Udání »vnucený správce« není na závadu, jelikož se tím vyznačuje jen snad zaměstnání dotyčné osoby k vůli individualisaci. Tím však není dán skutkový předpoklad § 102 první odstavec směn. zák., který vyžaduje, by zmocněný podepsal jméno jiné osoby. Karel B. nepodepsal jiné jméno, nýbrž své jméno. Nepodepsal jinou osobu, ani se to nenamítá, a proto nemůže žalovaný z ustanovení § 102 směn. zák. nic pro sebe těžiti. Rovněž není rozhodujícím, připojil-li Karel B. podpis svůj dodatečně a připsal-li slova »vnucený správce« někdo jiný a jest také proto pro posouzení platnosti směnky lhostejno, trvá-li ještě vnucená správa velkostatku, čili nic. Co se týče aktivního oprávnění k žalobě jest námitka v tomto směru již vyvrácena tím, že jde o správně vyplněný blancoindosament a že proto každý držitel směnky jest legitimován k žalobě vlastním jménem. Dodatek v rubru žaloby

»jako vnučený správce velkostatku...« nevyklučuje, že jest žalobu pokládáti za žalobu podanou žalobcem vlastním jménem, neboť dodatek ten obsahuje jen, jak již zmíněno, bližší individualisaci, nikoliv však označení zastupitelského poměru, vztahujícího se na předmět směnečné žaloby. Vždyť směnečnoprávně přichází v úvahu i jako žalobce jen Karel B. bez povinnosti někoho zastupovati. Proto jest nepotřebné zmocnění žalobce k této žalobě soudem a jest lhostejno, zda vnučená správa ještě trvá čili nic. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Podle odvolatele jest jádrem věci jeho námitka, že žalobce pro svou osobu nikdy nebyl výstavcem směnky, nýbrž že ji vystavil jako representant velkostatku, jako zástupce a zmocněnec jeho majetníka, a že proto vzhledem k § 102 (1) směn. zák. měl spornou směnku podepsati svým jménem s dodatkem, za koho podepsal. Kromě toho setrvává odvolatel při námitce, že se žalobci nedostává aktivní legitimace ke sporu, ježto prý nikdy nebyl vlastníkem ani držitelem směnky ve svém vlastním jméně; a kdyby prý přece býval ze směnky nabyt jakéhosi práva, měl i směnečnou žalobu podati vlastním jménem, nikoliv s dodatkem poukazujícím na poměr zmocněnecký (zastupitelský). V jiné souvislosti dovozuje odvolatel ještě, že k žalobci samému nikdy v přímém právním poměru nebyl, a opakuje též námitku, že vnučená správa zahájená bývalým svěřenským soudem v roce 1923 zanikla automaticky podle ustanovení § 18 zák. o zrušení svěřenství ze dne 3. července 1924 čís. 179 sb. z. a n. Proti tomu sluší uvážiti zjištěné okolnosti, že žalobce, jenž byl v roce 1923 svěřenským soudem podle § 254 nesp. říz. ustanoven za vnučeného správce tehdejšího svěřenství, je na líci sporné směnky vlastnoručně podepsán, že při jeho podpisu je jednak cizí rukou psaný dodatek »vnučený správce«, jednak razítko »Správce velkostatku Č.« s připojeným vlastnoručním podpisem Františka S-a a že i blankoindosament na rubu směnky je zcela shodně podepsán; posléze, že Karel B. žalobu podal s označením v hlavě rozsudku uvedeným. To, že kromě podpisu Karla B. je na směnce i zbytečný podpis Františka S-a, není ovšem platnosti směnky na úkor a odvolatel sám již netvrdí opak. Není ani sporu o tom, že podstatná náležitost podpisu výstavcova (§ 3 čís. 5 směn. zák.) je formálně dána, ale spor se točí kolem otázky, zda to je, či není podpis zástupce; s tím těsně souvisí relativní (obecnoprávní) námitka žalovaného, že jeho smluvníkem při obchodu tvořícím podklad směnky byl velkostatek v Č., nikoliv přímo žalobce. Obě hlavní námitky odvolatelovy mají však původ v mylném pojmání funkce žalobce jako vnučeného správce. Postavení vnučeného správce (sekvestra), zřízeného podle § 254 nesp. pat., jest posuzovati ve spojení s § 296 obec. soud. řádu (§ 109 ex. ř.). Podle § 296 ob. soud. ř. má býti sekvestr povždy od soudu opatřen ustanovovacím dekretem a v něm býti poukázán, by sekvestrovanou věc neb oprávnění spravoval jako dobrý hospodář a by užitkv skládal tam, kam nařídí soudce k zajištění a po slyšení obou stran. Podle § 109 druhý odstavec ex. ř. jest vnučený správce mocí svého zřízení oprávněn, by na místě dlužníka vybíral všechny užitky a příjmy ze spravované nemovitosti a o tom kvitoval a vůbec konal všechna právní jednání a právní činy a vznášel všechny žaloby, kterých je třeba, by vnučená správa byla provedena. Není tudíž pochyby, že vnučený správce, pokud vykonává svůj úřad (§ 106 první odstavec ex. ř.)

v mezích správy, jest orgánem veřejným, orgánem soudu, k jehož příkazu a pod jehož dozorem správu dlužníkovy nemovitosti vykonává zcela samostatně, a že zejména není zmocněncem dlužníkovým při vedení správy (Neumannův Komentář k § 109 ex. ř., Horova Soustava exekučního práva str. 121, 122). Podává-li vnucený správce žaloby, podává je vlastním jménem jakožto správce (nikoli jménem dlužníkovým) a jest sám stranou ve sporu, ačkoli spravovaná nemovitost není jeho vlastnictvím (srov. tamtéž). To vše platí obdobně i o postavení žalobce jakožto vnuceného správce dřívějšího svěřenství. Zákonem čís. 179/1924 byla sice zrušena svěřenství a tím byl odňat soudům dotud ve svěřenských věcech příslušným zákonný podklad pro další jejich působnost v oboru péče o svěřenství. Ale není správné, vyvozuje-li z toho odvolatel, že dnem účinnosti zákona zanikla automaticky i vnucená správa podle § 254 nesp. říz. Zákonem o zrušení svěřenství nebyla zrušena a sama sebou tudíž nezanikla i všechna opatření soudů dotud příslušných pro věci svěřenské, naopak opatření taková ve své závaznosti trvají nadále, pokud nebyla soudem právě v důsledku nového zákona skoncována nebo zrušena. V souzeném sporu bylo prokázáno, že vnucená správa bývalého svěřenství, nyní svěřenské substituční podstaty, tedy velkostatku Č. doposud trvá a dokonce, že Karel B. jako vnucený správce byl k vedení tohoto směnečného sporu řečeným soudem zmocněn. Bylo věcí krajského soudu, by s hlediska § 15 zák. čís. 179/1924 uvažoval o skoncování své působnosti ve věcech dříve svěřenských; v této rozepři nelze příslušná jeho opatření přezkoumávat. Že názor tu zastávaný je správný, lze nepřímou vyvoditi i z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona čís. 179/1924, kde se mimo jiné v posledním odstavci praví: »Vlastní agenda svěřenského soudu však pomíjí, jakmile svěřenství bude zrušeno; veškeré úkony na ně se vztahující, na př. povoliti zadlužení a pod., jež nebudou v den účinnosti zákona provedeny, nemají dalšího významu a lze je zastaviti. Soudům zbude jen provésti důsledky zákona, jako zprostiti opatrovníky, opatřiti výmaz svěřenského svazku v knihách, vydati nabyvateli jmění a listiny, devinkulovati cenné papíry a pod., a upravití ostatní poměry tím vzniklé«. Trvá-li tedy dosud po právu vnucená správa velkostatku, o nějž jde, je patrné, že žalobce, podepsav v roli výstavce spornou směnku jakožto vnucený správce, učinil tak jménem vlastním, nikoliv jako zástupce držitele velkostatku, stejně jako, podav žalobu ve své vlastnosti jako vnucený správce, podal ji jménem vlastním a samostatně, mocí svého úřadu. Tím padá nejen směnečně právní námitka, že při podpisu výstavcově chybí předepsané náležitosti podpisu zástupcem, nýbrž i obecnoprávní námitka nedostatku žalobcova oprávnění ke sporu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání opřenému o dovolací důvod č. 4 § 503 c. ř. s. nelze přiznati oprávnění. Pokud dovolatel, prováděje tento dovolací důvod, trvá na stanovisku, že v důsledku zákona čís. 179/24 sb. z. a n. byla zrušena automaticky vnucená správa, jež byla zavedena usnesením ze dne 14.

prosince 1923 na velkostatek Č., a že tím nastal obecnoprávní poměr zmocnitelský mezi žalobcem a majitelem velkostatku a že žalobce vede správu jen podle plné moci tohoto majitele podle § 1029 obč. zák., přezírá skutková zjištění nižších soudů tomu odporující, neboť podle nich vnučená správa dosud soudem zrušena nebyla a trvá a správně poukázal odvolací soud k tomu, že v tomto sporu nepřísluší přezkoumávati příslušná opatření soudu, učiněná o této vnučené správě, zejména proč s hlediska § 15 cit. zák. nedošlo dosud ke skončení vnučené správy. Důsledkem toho je žalobce — vnučený správce — ve sporu tímto s á m stranou a to v procesním pojmu strany (Hora: Československé civilní právo procesní, díl II., stránka 6 a 7), a plní tím jen povinnost uloženou mu zákonem jako úřednímu orgánu; ovšem, že se výsledek sporu nedotýká jeho h m o t n é h o práva, a není proto stranou ve smyslu materiálním. Je však orgánem veřejným, orgánem soudu, jsa k úkonům se správou nemovitostí spojeným oprávněn mocí zákona, jeho objem oprávnění nemůže býti změněn vůlí účastníků (— rozhodnutí čís. 5173 sb. n. s. — Hora: Soustava exekučního práva, stránka 122). Proto správně dovodil odvolací soud, že žalobcův podpis na směnce jako výstavce nelze pokládati za jeho podpis jako zástupce držitele velkostatku, nýbrž za podpis samostatný, vlastní, vyplývající z moci jeho úřadu jako vnučeného správce; žalobce tu není zmocněncem majitele velkostatku. Posouzení to se shoduje s judikaturou nejvyššího soudu v rozhodnutích čís. 3451, 5173 sb. n. s. Vzhledem k tomu není ani závadou, že žalobce při svém podpisu na směnce nepřipojil vlastnoručně slova »vnučený správce«, ježto tím se nevyznačuje jeho plnomocenství, nýbrž jen blíže se označuje hospodářské, pokud se týče úřední jeho poslání; plná moc vyplývá podle zákona z jeho jmenování vnučeným správcem. Z řečeného vysvítá bezpodstatnost směnečné námitky, že se sporné směnce nedostává náležitosti podle § 3 čís. 5 a § 102 odstavec první směn. zák., jakož i že žalobce není k podání žaloby oprávněn, a nebylo ani potřebí obíratí se otázkou teprve v dovolání nadhozenou, zda byl krajský soud civilní v Brně po zániku svěřenství podle zákona čís. 179/24 sb. z. a nař. příslušný vydati žalobci zmocnění k tomuto sporu, to tím méně, ana podkladem sporné směnky je nezaplacená kupní cena za kulatinu z kácení z roku 1929/1930, tedy výtěžku souvisejícího s obyčejným hospodářstvím spravovaného velkostatku a není k uplatňování nároků z takovýchto opatření podle § 112 ex. ř. zapotřebí soudního svolení. Posoudily proto nižší soudy věc po stránce právní správně, ponechavše směnečný platební příkaz v účinnosti, a nemohlo se dovolání setkati s úspěchem.

Čís. 11827.

Ustanovení § 145, první věty, obč. zák., podle něhož jsou rodiče oprávněni uprchlé děti zpět požadovati a prchnuvší s vrchnostenskou pomocí zpět přivéstí, týká se všech dětí podléhajících otcovské moci bez rozdílu, zda jde o dítě nejvýše osmnáctileté, či starší.

Ustanovení § 145, první věty, obč. zák. nelze však použítí, kdyby se prospěchu dítěte z jakéhokoliv důvodu přičilo, by bylo drženo v domácnosti rodičů. Otázka prospěchu dítěte jest otázkou právní, po případě